

Ekonomi-tek Volume / Cilt: 2 No: 2 May / Mayıs 2013

Contents / İçindekiler

Contributors / Katkı Yapanlar iv

Editor's Introduction / Editörün Sunuşu v

Articles / Makaleler

What Should Turkish Economists Do and How Should They Do It? 1

David Colander

Welfare Impact of the Global Financial Crisis of 2008-2009 on

Turkish Households 13

Meltem A. Aran

Housing, Collateral Constraints, and Fiscal Policy 53

Hamza Polattimur

Size and Progression of the Shadow Economies of Turkey and

Other OECD Countries from 2003 to 2013: Some New Facts 83

Friedrich Schneider

Guide for Authors / Yazarlar İçin Rehber 117

Contributors / Katkı Yapanlar

Ceyhun Elgin
Hasan Ersel
Bülent Güloğlu
Recep Kök
Ercan Uygur
Özhan Üzümcüoğlu
Erinç Yeldan

Editor's Introduction

Let me start with the news that our *Ekonomi-tek* is now listed at RePEc (Research Papers in Economics). This means that all previous issues are available there, and the articles within them can be downloaded. The website address of RePEc is: <http://ideas.repec.org/s/tek/journal.html>

In this second issue of Volume Two of *Ekonomi-tek*, we present four stimulating papers. Two of these, the second and third, first gained exposure at the Third International Conference on Economics of the Turkish Economic Association (ICE-TEA) in November 2012.

The first paper is by David Colander of Middlebury College, who is well known worldwide for his work on the state and teaching of economics. In this paper, he asks two important—and provocative—questions for Turkish economists: What should Turkish economists do, and how should they do it? The current situation is generally one where most economists find themselves pushed to do research that ends up serving little purpose to society. Publication has become an end in itself, not a springboard for deeper thinking about vital concerns or solving economic problems. In a similar manner, much of the research done by Turkish economists helps Turkey far less than it should, and too often it is done merely to get published and not to most effectively address the country's economic challenges.

Admittedly, any discussion of Turkey's geographically and culturally defined economic problems holds little interest for the typical global economist. Yet, for Turkish economists, working toward the resolution of these problems should be a central goal of their research efforts. Unfortunately, efforts of this sort on the part of Turkish economists is discouraged by the tendency of many Turkish universities to judge the quality of their research according to the standard of a global ranking metric. Thus, Turkish economists are left with scant incentive to direct their attention to Turkish economic problems.

Colander offers two solutions. The first is for Turkish universities to develop a new journal-ranking method focusing on a particular research niche, and to use that ranking method to evaluate economic research. The second is a voucher system that would give demanders of Turkish economic research more direct control over what research is done. This system would ensure that

the research undertaken by Turkish economists is more closely aligned with the needs of Turkish society.

The second paper in this issue is by Meltem Aran of Development Analytics, whose research focuses on poverty and the impact of government social policies. Drawing on a specialized household-level survey, she shows how the Turkish macro-shock from the 2008-09 crisis translated into declines in income and welfare. In reaction to this income shock, households cut down on their spending on food either by substituting cheaper food products or, more directly, by reducing their consumption of food. About 71% of the households in the survey sample substituted cheaper food items, 57% directly decreased the amount of food consumed, and 24% reduced the amount of food provided to children.

Using several econometric techniques, including probit and instrumental-variables probit, Aran estimates the overall impact of the income shock on household welfare and consumption. Interestingly, the author finds that education and health-care expenditures of the households emerged largely unscathed. Urban households and households with lower level of assets have a higher probability of reducing food consumption. On the basis of her findings, Aran makes certain policy suggestions aimed at protecting the poor from economic crises.

In the third paper, Hamza Polattimur, from the Technical University of Dortmund, provides a rationale for housing subsidies in a model where there are market imperfections and private loans are not enforceable and have to be collateralized by housing. In the household sector of the model, there are two types of agents, patient and impatient ones, who differ in their discount factors. For the former, the collateral constraint is irrelevant, but for the latter it is important. Exogenous government expenditures are financed by a housing property tax and a labor income tax. Housing tax rates are different for the two types of agents; the patient households always own larger houses than the impatient ones and should therefore be taxed at higher rates than the impatient and wealth-poor agents.

The result can be interpreted as endorsing a policy of redistribution from wealthier patient households owning larger houses to poorer impatient households owning smaller houses. Polattimur also considers a representative-agent version of the model as a reference case. Here, the author aims to explain the effect of a durable good, namely a house, on the optimal fiscal policy as compared to standard models. The results indicate that goods with lower elasticities should be taxed at a higher rate. The author also urges governments to continue providing housing subsidies.

The fourth paper is by Friedrich Schneider, of Johannes Kepler University of Linz, who is renowned as an authority on shadow/unregistered economies. In this paper, he is concerned with the definition, measurement, driving forces, and the size and progression over time of the shadow economies of Turkey and other OECD countries. The following are some observations:

(1) The size of the shadow economy as a proportion of GDP has contracted in all OECD countries, including Turkey. The unweighted average of this variable across the 36 OECD countries declined from 21.0% in 2003 to 17.1% in 2013 (forecast). The decrease in Turkey is proportionally the same, from 32.2% to 26.5%.

(2) The size of the shadow economy increased in all countries in 2009 and 2010 due to the global crisis, but dropped in 2012 and 2013, due to the recovery.

(3) The eastern and southern European countries have larger shadow economies than the western and northern European ones. The average of the shadow economies of five developed non-European OECD countries (Australia, Canada, Japan, New Zealand, and the United States) is smaller than the average of the European ones. Switzerland has the smallest shadow economy in Europe.

(4) The larger the size of a given country's shadow economy, the higher its level of tax evasion will be.

We hope to continue to provide you with worthwhile papers on economics in the coming issues.

Ercan Uygur

Editor

Ekonomi-tek

Editörün Sunuşu

Ekonomi-tek dergimizin RePEc'te (Research Papers in Economics) listelenmeye başladığı haberini vermekle başlamak istiyorum. Dergimizin tüm sayıları burada bulunabilir ve tüm makaleler indirilip yüklenebilir. RePEc web sitesi adresi: <http://ideas.repec.org/s/tek/journal.html>

Ekonomi-tek'in İkinci Cildinin bu ikinci sayısında dört ilginç makale sunuyoruz. Bunlardan ikinci ve üçüncü makaleler Türkiye Ekonomi Kurumu'nun Kasım 2012'de yapılan Üçüncü Uluslararası Ekonomi Konferansında (UEK-TEK) sunulmuştu.

Birinci makalenin yazarı Middlebury College'dan ve iktisadın durumu ve iktisat eğitimi konusundaki çalışmalarıyla dünyaca ünlü David Colander'dır. Bu makalede Türkiye'deki iktisatçılar için önemli - ve tartışma yaratacak - iki soru sormaktadır; Türk iktisatçılar ne yapmalı ve nasıl yapmalıdır? Günümüzde genel olarak iktisatçıların büyük bölümü topluma katkısı sınırlı olan araştırmalar yapmaya yönelmektedir. Yayın yapmak nihai amaç haline gelmiştir, önemli konular hakkında düşünceleri derinleştirmek veya ekonomik sorunlara çözüm bulmak asıl amaç olmaktan çıkmıştır. Benzer biçimde, Türk iktisatçıların yaptıkları araştırmaların Türkiye'ye çok sınırlı katkısı; bunlar da genellikle yayın içindirler ve ülkenin zorluklarını etkin biçimde gidermek için üretilmişlerdir.

Kabul etmek gerekir ki, Türkiye'nin coğrafi ve kültürel olarak tanımlanmış ekonomik sorunlarını tartışmak tipik küresel iktisatçının ilgi alanı içinde çok küçük bir yer tutar. Halbuki bu sorunların çözümüne yönelik çalışmalar, Türk iktisatçılarının araştırma çabalarının temel amacı olmalıdır. Ne yazık ki, Türk iktisatçılarının bu tür çabaları, yapılan ekonomik araştırmaların kalitesini değerlendiren Türk üniversitelerinin küresel sıralama ölçütü standardını aynen kullanma eğilimleri nedeniyle engellenmektedir. Böylece Türk iktisatçılarının dikkatlerini Türkiye'nin ekonomik sorunlarına yöneltmek için teşvik ve dürtü yetersiz kalmaktadır.

Colander, iki çözüm yolu önermektedir. Birincisi, Türk üniversitelerinin özelliği olan araştırmalara odaklanan yeni bir dergi sıralama yöntemi geliştirmesi ve bu yöntemi araştırmaların değerlendirilmesinde kullanmasıdır. İkincisi, Türkiye araştırmalarını talep edenlerin ekonomik araştırmalar üzerinde daha doğrudan kontrolü olan bir belge/istek sistemine geçilmesidir. Bu sistem,

Türk iktisatçılar tarafından yapılan araştırmaları, Türk toplumunun iktisatçılardan istedikleriyle/bekledikleriyle çok daha uyumlu hale getirecektir.

Bu sayıdaki ikinci makale, fakirlik ve sosyal politikaların etkileri konusunda yoğunlaşan araştırmalar yapan Development Analytics'den Meltem Aran'ındır. Özel bir hanehalkı anketinin verilerine dayanarak yazar, bu makalede, Türkiye'deki 2008-09 bunalımının getirdiği makro-çok'un gelir ve refah üzerinde nasıl bir azaltıcı etki yaptığını göstermektedir. Bu şoka tepki olarak hanehalkı, daha ucuz gıda ürünleri ile ikame ederek ve/veya doğrudan gıda tüketimini kısırarak gıda harcamalarını düşürmüştür. Anket örnekleminde yer alan hanehalkının yaklaşık %71'i daha düşük fiyatlı gıda maddeleri ile ikame etmiş, %57'si doğrudan gıda tüketim miktarını düşürmüş ve %24'ü çocuklara verilen gıdayı azaltmıştır.

Probit ve araç değişkenli probit dahil olmak üzere değişik ekonometrik yöntemler kullanan Aran, gelir şokunun hanehalkı refahı ve tüketimi üzerindeki toplam etkisini tahmin etmiştir. İlginçtir, yazar, hanehalkının eğitim ve sağlık harcamalarının şoktan genellikle etkilenmediğini bulmuştur. Şehirlerdeki ve varlıkları daha düşük olan hanehalklarının gıda tüketimlerini azaltma olasılığı daha yüksektir. Bulgularına dayanarak Aran, ekonomik bunalımlarda fakirleri korumak üzere bazı politika önerileri getirmiştir.

Üçüncü makalede, Technical University of Dortmund'dan Hamza Polattimur, piyasa aksaklıklarının olduğu ve özel krediler için konutların teminat gösterildiği bir model içinde konut subvansiyonunun gerekliliğini ve gerekçesini göstermektedir. Modelin konut sektöründe, iskonto oranlarıyla farklılık gösteren, biri sabırlı, diğeri sabırsız iki tür karar alıcı vardır. Sabırlı olan için teminat gereksizdir, ancak sabırsız olan için önemlidir. Hükümet harcamaları dışsaldır ve konut mülkiyeti vergisi ve ücret geliri vergisi ile karşılanmaktadır. Konut vergisi iki tür karar alıcı için farklıdır; sabırlı hanehalkları sabırsızlara göre daha büyük konutlara sahiptirler ve dolayısıyla sabırsız ve daha düşük servetlilere göre daha yüksek oranda vergi vermelidirler.

Bu sonuç, daha çok serveti ve daha büyük evi olan sabırlı hanehalklarından, daha az serveti ve daha küçük evi olan sabırsızlara doğru gelirin yeniden dağılımını öngören vergi politikasının onaylanması şeklinde yorumlanabilir. Polattimur ayrıca, karşılaştırma yapmak üzere, bir temsili karar alıcı modelini de dikkate almaktadır. Burada yazar, standart model ile karşılaştırmak üzere, konut ile temsil edilen dayanıklı tüketim malının en iyi vergi politikasına etkisini açıklamayı amaçlamaktadır. Elde edilen sonuçlara göre, daha düşük esnekliği olan mallar daha yüksek oranda vergilenmelidir. Yazar ayrıca hükümetleri, konut subvansiyonlarının sürmesi gerektiği konusunda uyarmaktadır.

Dördüncü makale, gölge/kayıtdışı ekonomiler konusunda otorite olarak bilinen, Johannes Kepler University of Linz'den Friedrich Schneider'indir. Bu makalede yazar, Türkiye'de ve diğer OECD ülkelerinde kayıtdışı ekonominin tanımı, ölçülmesi, etkenleri, büyüklüğü ve zaman içinde gelişmesi ile ilgilenmiştir. Aşağıdakiler bu makaleden bazı gözlemlerdir:

(1) GSYH'nın oranı olarak kayıtdışı ekonominin büyüklüğü, Türkiye dahil tüm OECD ülkelerinde gerilemiştir. Bu değişkenin 36 OECD üyesi için ağırlıksız ortalaması 2003'te %21.0'dan, 2013'te (öngörü) %17.1'e düşmüştür. Türkiye'deki düşme, %32.2'den %26.5'e, oransal olarak aynıdır.

(2) Kayıtdışı ekonominin büyüklüğü küresel bunalım nedeniyle 2009 ve 2010'da tüm ülkelerde artmış, fakat 2012 ve 2013'te ekonomik iyileşme nedeniyle düşmüştür.

(3) Kayıtdışı ekonominin büyüklüğü, doğu ve güney Avrupa ülkelerinde, batı ve kuzey Avrupa ülkelerine göre, daha yüksektir. Avrupalı olmayan beş gelişmiş ülkedeki (ABD, Avustralya, Japonya, Kanada, Yeni Zelanda) ortalama kayıtdışı ekonomi büyüklüğü, Avrupa ortalamasına göre oldukça düşüktür. Avrupa'da en küçük kayıtdışı ekonomi İsviçre'dedir.

(4) Bir ülkenin kayıtdışı ekonomi oranı büyüdükçe, o ülkede vergi kaçırma oranı da daha yüksek olacaktır.

Sizlere gelecek sayılarda da dikkate değer ekonomi makaleleri sunmayı umut ediyoruz.

Ercan Uygur
Editör
Ekonomi-tek